

Буџет *за* грађане

институција Босне и Херцеговине
и међународних обавеза
Босне и Херцеговине

Издавач:

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине

За издавача:

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине

Уредник:

Еда - Агенција за развој предузећа

Дизајн и компјутерска припрема:

Графички студио „Лик“ Бања Лука

Штампа:

ГРАФИД д.о.о. Бања Лука

За штампарију:

Бранислав Иванковић

Тираж:

200

Подршка изради ове публикације пружена је у оквиру Програма јачања јавних институција у БиХ као дио подршке реформи јавне управе у БиХ.

Програм јачања јавних институција проводи Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH у име Савезног министарства за економску сарадњу и развој Њемачке савезне владе у сарадњи са Владом Уједињеног Краљевства. Мишљења и ставови изражени у овој публикацији не одражавају ставове нити званичне политике влада Њемачке и Уједињеног Краљевства.

Implemented by

САДРЖАЈ

Уводна ријеч министра	5
Буџет за грађане	6
Надлежности институција Босне и Херцеговине	8
Правни оквир	8
Буџетски календар и буџетски процес	9
Макроекономске пројекције и предвиђања	10
Приходи	12
Расходи	14
Расходи по COFOG класификацији	15
Институције БиХ и износ њиховог буџета за 2020. годину	16
Највећи корисници буџета	20
Буџетски рјечник	30
Питања, коментари и сугестије	31

Поштовани грађани и грађанке,

Пред вама се налази прво издање документа „Буџет за грађане“, што представља својеврсни илустровани водич који на јасан и једноставан начин приказује како се прикупља и троши новац из Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза БиХ.

Жеља нам је да увођењем у праксу редовног објављивања овог документа postanемо још отворенији и одговорнији према грађанима када је у питању планирање, управљање и употреба финансијских средстава институција Босне и Херцеговине.

Током припремних активности осигурали смо и учешће невладиних организација, институција БиХ и грађана на начин да је на веб-страници Министарства финансија

и трезора БиХ објављена анкета са питањима у вези са припремом овог документа.

Такођер, организоване су радионице за израду Методологије за припрему и публиковање документа “Буџет за грађане” институција БиХ и радионице у вези са садржајем овог документа те приједлогом визуелних рјешења и инфографике. Нарочито је важно то што су у овим активностима учествовали представници невладиних организација и институција БиХ и циљ нам је да ова сарадња буде интензивнија.

Сврха овог документа је да јавности омогући бољи увид и разумијевање начина на који институције на државном нивоу планирају, расподјељују и троше јавна средства из буџета. Имајући у виду да новац који долази у буџет потиче од пореских обвезника, наша је обавеза да њиме располажемо у најбољем интересу свих грађана Босне и Херцеговине, те да представимо јасне и разумљиве податке о изворима прикупљеног новца и његовом трошењу. Документ је намијењен свим особама које желе да буду обавијештене о плановима појединих институција БиХ, као и свима онима који желе да прате трошење новца при реализацији постављених циљева.

Искрено се надам да ће „Буџет за грађане“ пружити одговоре на кључна питања у вези са Буџетом институција БиХ и међународних обавеза БиХ, али и потакнути што већи број актера да изнесу своја мишљења и сугестије који ће бити основа за припрему Буџета за грађане у наредном периоду.

Отворени смо за значајније учешће грађана у буџетском процесу у припреми будућих докумената „Буџет за грађане“ и поред уставних ограничења у структури буџета институција БиХ. Желимо креирати приступачнији и разумљивији буџет јер је то једна од полазних претпоставки унапређења управљања јавним финансијама.

На крају желим исказати велику захвалност владама СР Немачке и Уједињеног Краљевства на сарадњи у оквиру Програма јачања јавних институција у БиХ и на подршци у припреми првог “Буџета за грађане”.

Радујемо се сарадњи у наредном периоду.

Срдачан поздрав,

МИНИСТАР
Вјекослав Беванда

Буџет за грађане

Новац којим располажу институције власти на свим нивоима у својим **буџетима** је новац грађана. Приходи власти долазе од грађана кроз порезе и плаћање разних такси и накнада. Поред овога, приходи долазе од **концесија** за искориштавање ресурса који су дио заједничке баштине па припадају свим грађанима. Чак и када приходи долазе од кредита, грађани су ти који ће их морати отплатити на крају. Институције власти су одговорне за средства у оквиру буџета, те одлучују у име грађана о расподјели прикупљених средстава за различите намјене.

Имајући у виду да је буџет и одраз **јавних политика**, јасно је због чега у земљама са развијеном демократском културом постоји значајан интерес јавности за многа питања која се тичу буџета. Грађани желе да знају и одлучују о томе како ће се трошити њихов новац. При томе је основни предуслов за учешће грађана у процесу одлучивања о буџету њихова информисаност. У складу са тим, задатак органа власти јесте да обезбиједи јавност рада и пружи информације о свим битним питањима у процесу креирања, усвајања и извршавања буџета.

Буџет за грађане је документ који сажима и појашњава основне информације из буџета. То је извјештај, представљен у приступачном формату, који користи једноставан и јасан језик који грађани могу разумјети. Ако су у стању да разумију, грађани онда могу остваривати своја грађанска права у демократији – они могу постављати питања која осигуравају да власт објашњава оно шта ради у њихово име.

Током припреме самог документа извршене су бројне индивидуалне и групне консултације са грађанима, представницима невладиних организација, те представницима институција Босне и Херцеговине.

Буџет

акт којим се предвиђају сви приходи и расходи у једној години.

Концесија

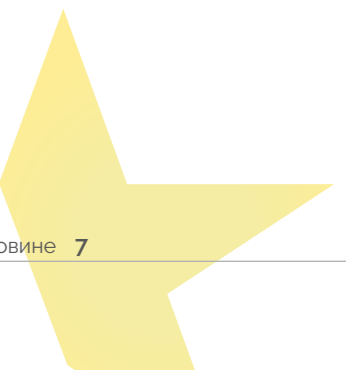
дозвола власти која се даје правним или физичким лицима за обављање одређене дјелатности по унапријед утврђеним условима.

Јавна политика

план или смјер дјеловања институција власти.

Буџет за грађане

поједностављен и илустрован приказ одређених дијелова званичног Буџета.

Надлежности институција Босне и Херцеговине

Према Члану III **Устава** Босне и Херцеговине, следећа питања су у надлежности институција БиХ:

- а) Спољна политика,
- б) Спољнотрговинска политика,
- ц) Царинска политика,
- д) Монетарна политика,
- е) Финансирање институција и међународних обавеза БиХ,
- ф) Политика и регулисање питања имиграције, избјеглица и азила,
- г) Провођење међународних и међуентитетских кривичноправних прописа, укључујући и односе са Интерполом,
- х) Успостављање и функционисање заједничких и међународних комуникацијских средстава,
- и) Регулисање међуентитетског транспорта,
- ј) Контрола ваздушног саобраћаја.

Уставом је, у истом члану, предвиђено да све владине функције и овлаштења која нису Уставом изричито повјерена институцијама Босне и Херцеговине припадају ентитетима. Истовремено, БиХ може преузети надлежност у оним стварима у којима се о томе постигне сагласност ентитета; стварима које су предвиђене у Анексима 5-8 Општег оквирног споразума; или које су потребне за очување суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета Босне и Херцеговине, у складу са подјелом надлежности међу институцијама БиХ. Додатне институције могу бити успостављене према потреби за вршење ових надлежности.

Тренутно, у Босни и Херцеговни постоји 75 **буџетских корисника** односно различитих институција (министарстава, агенција, регулаторних органа, правосудних институција и слично) који су директни корисници Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза БиХ.

Правни оквир

Закон о финансирању институција Босне и Херцеговине је закон којим се уређује припрема, доношење, извршење, рачуноводство, извјештавање и надзор Буџета Босне и Херцеговине. Према овом закону, Буџет представља акт Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине којим се утврђује план финансијских активности буџетских корисника, који обухвата пројекцију износа прихода и утврђеног износа расхода за период једне фискалне године. Овим буџетом такођер је утврђена горња граница целокупног дуга Босне и Херцеговине, укључујући и постојећи дуг и пројекцију новог дуга за дату фискалну годину. Такође су дефинисани и буџетски корисници, а то су све институције Босне и Херцеговине и сви остали органи који се финансирају из буџета, као и регулаторни органи.

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине је надлежно за припрему буџета, извршење буџета и финансирање буџетских институција, координацију активности како би се осигурала буџетска средства и инвестиције јавних средстава, те обавља остале активности у области финансирања буџетских корисника у складу са Уставом и законом.

Устав

основни правни акт неке државе којим се успоставља политички и правни поредак.

Буџетски корисник

институције и сви остали органи који се финансирају из буџета.

Буџетски календар и буџетски процес

Буџетски календар је прописан Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине и њиме се дефинишу активности које су битне у вези са припремом и доношењем Буџета. Тако је дефинисана временска динамика и одговорност појединих институција у вези са припремом доношења званичног Буџета.

Буџетски процес се заснива на прописаним активностима свих учесника у процесу припреме и усвајања Буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ, те извршења, извјештавања и контроле.

Буџетски процес започиње у јануару када Министарство финансија и трезора до 31. у мјесецу свим буџетским корисницима доставља буџетску инструкцију са буџетским календаром за припрему **Документа оквирног буџета (ДОБ)**.

Буџетски процес

процес који обухвата припрему и усвајање буџета, његово извршавање, извјештавање и контролу.

Документ оквирног буџета (ДОБ)

пројекција трогодишњих прихода и расхода односно средњорочна пројекција буџета.

Макроекономске пројекције и предвиђања

Почетак 2020. године карактерише усложњавање економских прилика и појава вируса „Covid-19“ што ће имати веома негативне импликације на привредна кретања у свијету, регији, као и у самој Босни и Херцеговини. Интензитет и дужина трајања новонасталих околности ће у суштини одредити кретање економског раста како у кратком, тако и у средњем року.

У наредној табели исказани су **макроекономски** показатељи за раздобље од 2018. до 2023. године, које је припремила Дирекција за економско планирање Савјета министара Босне и Херцеговине.

Индикатори	Службени подаци					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Номинални БДП у мил. КМ	34.023	35.365	34.283	35.709	37.460	39.226
Номинални раст у %	5,2	3,9	-3,1	4,2	4,9	4,7
Реални БДП у мил. КМ	33.399	35.116	34.342	35.330	36.898	38.778
Реални раст у %	3,3	3,2	-2,9	3,1	3,3	3,5
Инфлација у %	1,4	0,6	-0,5	1,2	1,3	1,4
Владина потрошња у мил. КМ	6.611	6.776	6.972	7.007	7.231	7.448
Реални раст у %	0,9	1,0	2,5	-0,2	0,7	0,5
Приватна потрошња у мил. КМ	25.437	26.155	25.377	26.229	27.197	28.247
Реални раст у %	2,3	2,0	-2,8	2,0	2,1	2,3
Увоз у мил. КМ	19.097	19.955	18.435	19.497	20.848	22.542
Извоз у мил. КМ	14.087	14.850	13.515	14.571	15.810	17.289

Макроекономија

подучје економских наука која се бави укупном привредом неког подручја (земље), проучавајући међусобне односе укупне (агрегатне) производње, прихода, запослености, цијена и других варијабли.

Номинални БДП

представља збир количина произведених финалних роба и услуга од стране резидентних јединица у земљи током одређеног временског периода помножен са њиховим текућим цијенама.

Реални БДП

представља збир количина финалних добара у сталним (умјесто текућим) цијенама те указује на количину произведених производа и услуга.

Према тренутно расположивим прелиминарним подацима Агенције за статистику Босне и Херцеговине, процјењује се да је Босна и Херцеговина у 2019. години остварила **економски раст** од око 2,6% у односу на предходну годину¹.

Најактуелнији референтни документ ММФ-а „World Economic Outlook, April 2020, The great Lockdown“ предвиђа драстичан пад свјетске економије од 3% у 2020. години у зависности од дужине трајања и интензитета ширења пандемије „Covid-19“. Према овим пројекцијама очекивани пад **БДП-а** у развијеним земљама износи 6,1%, док се у земљама у развоју очекује смањење БДП-а од 1%².

Предвиђа се и пад БДП-а у земљама ЕУ од 7,5%, при чему очекивана смањења БДП-а по земљама износе: Немачка 6,5%, Италија 9,5%, Аустрија 5,5%, Хрватска 9,1% и Словенија 7,0%³.

Ако се има у виду да су економска кретања у ЕУ и наведеним земљама у прошлости представљале главну структуралну одредницу економских кретања у Босни и Херцеговини (производња, потрошња и спољнотрговинска размјена) може се констатовати да ће посљедице ових догађања на укупна привредна кретања у земљи бити веома неповољна.

Током 2020. године очекује се и пад приватне потрошње од 2,8% у реалном смислу у односу на предходну годину. Главну детерминанту овог смањења приватне потрошње представљају већ извјестан пад броја запослених, смањења плата и дознака грађана из инотранства што ће знатно ослабити расположиви доходак грађана. То ће свакако имати утицај и на висину прикупљених пореза, а тиме и на саме јавне приходе. Међутим, 2020. године се очекује доста јачи раст јавне потрошње у односу на вишегодишњи просјек и износиће 2,5% у односу на предходну годину, позитивно доприносећи самом економском расту.

Економски раст

подразумјева укупан пораст производње, производних капацитета и свих других дијелова једне привреде односно представља раст укупног аутопута једне привреде усљед раста радне снаге, капиталних добара, те унапређења технологије и продуктивности.

Бруто друштвени производ (БДП)

макроекономски индикатор који показује вриједност финалних добара и услуга произведених у земљи током године, изражено у новчаним јединицама.

Инфлација

представља повећање општег нивоа цијена у односу на вриједност новца.

Владина/јавна потрошња

(Издаци за крајњу потрошњу владе) – Сектор владе се састоји од свих институционалних јединица, које, уз испуњавање њихових политичких обавеза и улоге економског регулисања, у принципу производе нетржишне услуге (могуће и робе) за индивидуалну или колективну потрошњу, те редистрибуишу доходак и богатство. Издаци за крајњу потрошњу владе укључују двије категорије издатака.

- Не-тржишни аутопут, осим инвестиција за властити рачун; који се мјери трошковима производње, умањен за повремену продају.
- Владине набавке роба и услуга од тржишних произвођача, које се без било каквог трансформисања пласирају домаћинствима, као социјални трансфер „у натури“.

Спољнотрговинска размјена

представља свеукупну размјену роба и услуга једне земље са иностранством (увоз и извоз роба и услуга)

¹ БХАС, Саопштење, „Бруто домаћи производ, расходни приступ, тромјесечни подаци“, 02.04.2020. године

² IMF, „World Economic Outlook, April 2020, The Great Lockdown“, Април 2020.

³ DG ECFIN, „Spring 2020 Economic Forecast: A deep and uneven recession, and uncertain recovery“, May 2020.

ПРИХОДИ, ПРИМИЦИ И ФИНАНСИРАЊЕ

Приходи буџета институција БиХ планирани су на основу Глобалног оквира фискалног биланса и политика у Босни и Херцеговини за период 2020-2022. година.

Основни приход у оквиру Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза БиХ за 2020. годину односи се на порески приход односно приходе са Јединственог рачуна Управе за индиректно опорезивање за финансирање институција БиХ (780.000.000 КМ).

Остали приходи и подршка за финансирање институција БиХ односе се на непореске приходе (146.082.000 КМ), трансфере од других нивоа власти (502.000 КМ), те текуће подршке из иностранства (215.000 КМ).

Финансирање и примици обухватају и пренесени вишак средстава из претходних година (68.175.000 КМ), примитака од сукцесија (682.000 КМ), те примитака од продаје сталних средстава (344.000 КМ).

На крају треба додати да у приход Буџета улазе и приходи за финансирање јавног дуга (807.552.931 КМ), који се алоцира по крајњим дужницима односно држави и ентитетима.

Сукцесија

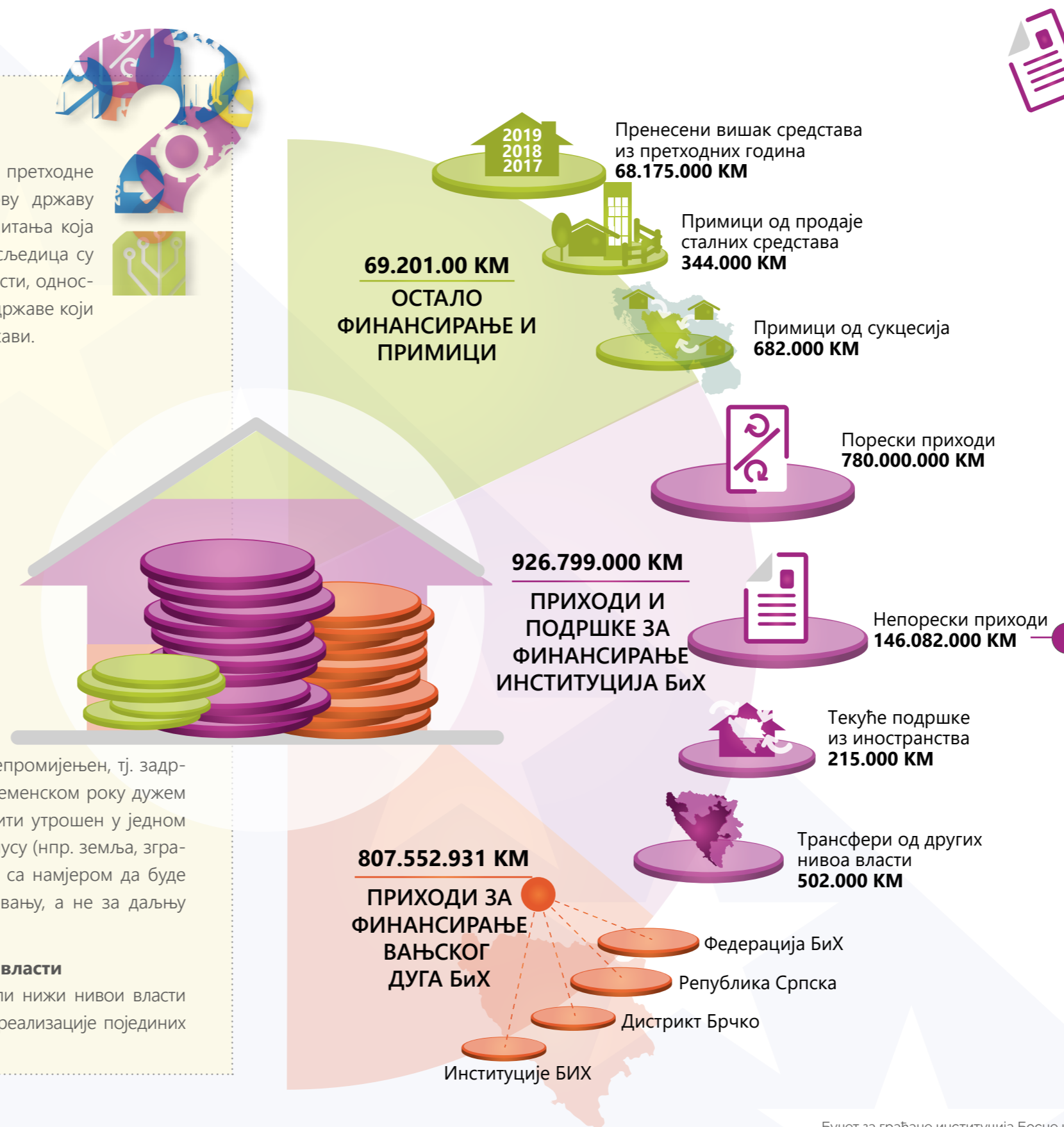
преузимања права и обавеза претходне државе (претходнице) на нову државу (слѣдницу) у вези са низом питања која су битна за то подручје, а последица су оснивања или проширења власти, односно успоставе суверенитета те државе који је до тада припадао другој држави.

Стална имовина

дио имовине који ће остати непромијењен, тј. задржати исти појавни облик, у временском року дужем од годину дана и који неће бити утрошен у једном нормалном производном циклусу (нпр. земља, зграде, машине, итд.). Набавља се са намјером да буде кориштена у властитом пословању, а не за даљњу препродају.

Трансфери од других нивоа власти

новчана средства која виши или нижи нивои власти дозначавају у буџет са циљем реализације појединих програма и/или функција.

Разноликост прихода институција Босне и Херцеговине се види у оквиру непореских прихода:

- **приходи од административних такси/накнада** - Приходи од издавања дозвола у међународном друмском саобраћају, приходи од издавања исправа у дипломатско-конзуларној мрежи, приходи од молби, захтјева, пријава и других поднесака, приходи од жалби, приходи од издатих увјерења.
- **Приходи од судбених такси/накнада** – Приходи од накнада/такси пред Судом БиХ.
- **Приходи од посебних накнада** – Накнада од дозвола за емитовање, за операторе фиксне телефоније и дозвола у радио комуникацијама, накнаде за кориштење радиофреквентног спектра, накнаде пореских и контролних маркица УИНО, приходи које у оквиру своје надлежности остварује Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ, приходи од издавања ветеринарско-здравствених сертификата и прегледа на граничним прелазима, накнаде за прелете преко БиХ.
- **Приходи од такси у поступку индиректног опрезивања** – Приходи од такси које у оквиру своје надлежности остварује УИНО.
- **Приходи од личних и путних докумената и регистрације возила** – Приходи од издавања путних докумената, возачких дозвола, наљепница, регистрације возила, прекограничних пропусница.
- **Приходи од имовине** – Приходи од изнајмљивања имовине.
- **Приходи од камата и курсних разлика**
- **Приходи од новчаних казни** – Приходи од казни у казненем поступку, казни по Закону о конкуренцији, новчане казне за прекршаје, казне по Закону о кретању и боравку странаца у азилу и др.
- **Власти приходи** – Приходи које у оквиру својих надлежности остварују Служба за заједничке послове институција БиХ, Институт за стандардизацију БиХ, Институт за мјеритељство БиХ, Институт за интелектуалне послове БиХ и Институт за акредитовање БиХ.
- **Остали приходи**

РАСХОДИ

- Расходи по COFOG класификацији
- Институције БиХ и износ њиховог буџета за 2020. годину
- Највећи корисници буџета

РАСХОДИ ПО COFOG КЛАСИФИКАЦИЈИ

COFOG класификација

класификација владиних функција (COFOG – Classification of the Functions of the Government) објављена је од стране Одјељења за статистику Уједињених нација и односи се на средства из буџета разврстана по намјени за коју се троше.

1.
ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ
1.167.894.931

ИНСТИТУЦИЈА

БУЏЕТ 2020 (КМ)

• Парламентарна скупштина БиХ	16.279.000
• Пресједништво БиХ	7.574.000
• Генерални секретаријат Савјета министара	4.047.000
• Дирекција за европске интеграције БиХ	4.339.000
• Министарство иностраних послова	53.426.000
• Министарство комуникација и транспорта БиХ	5.145.000
• Министарство финансија и трезора	7.152.000
• Управа за индиректно опорезивање	100.510.000
• Министарство правде	3.799.000
• Министарство сигурности	76.000
• Министарство цивилних послова	10.434.000
• Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података	23.665.000
• Служба за заједничке послове институција	19.183.000
• Канцеларија за ревизију институција	5.061.000
• Централна изборна комисија	7.256.000
• Агенција за државну службу	1.213.000
• Агенција за статистику	4.642.000
• Архив БиХ	698.000
• Фонд за повратак	459.000
• Одбор државне службе за жалбе	433.000
• Канцеларија за законодавство	687.000
• Агенција за јавне набавке	1.061.000
• Канцеларија за разматрање жалби	2.212.000
• Институт за нестале особе	2.778.000
• Дирекција за економско планирање	992.000
• Уред кординатора за реформу јавне управе	1.319.000
• Агенција за заштиту личних података	1.197.000
• Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора	575.000
• Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције	1.346.000
• Директни трансфери и резервисање	72.784.000

• **СЕРВИСИРАЊЕ ЈАВНОГ ДУГА 807.552.931 КМ**

Поред корисника буџета, у категорију општих јавних услуга спада и сервисирање вањског дуга БиХ.

2.
ОДБРАНА
287.341.000 КМ

ИНСТИТУЦИЈА

БУЏЕТ 2020 (КМ)

• Министарство одбране БиХ	287.341.000
• Високи судски и тужилачки савјет	5.094.000
• Уставни суд БиХ	5.869.000
• Суд БиХ	16.693.000
• Тужилаштво БиХ	14.298.000
• Правобранилаштво БиХ	1.579.000
• Институција омбудсмана за људска права БиХ	2.482.000
• Завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера	7.757.000
• Министарство правде БиХ	7.868.000
• Министарство безбједности	7.563.000
• Државна агенција за истраге и заштиту	30.836.000
• Гранична полиција	81.716.000
• Обавјештајно-безбједносна агенција	36.495.000
• Служба за послове са странцима	9.782.000
• Агенција за полицијску подршку	1.488.000
• Агенција за форензичка испитивања и вјештачења	1.856.000
• Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова	2.807.000
• Дирекција за координацију полицијских тијела	33.380.000

3.
ЈАВНИ РЕД И
СИГУРНОСТ
267.563.000 КМ

4.
ЕКОНОМСКА
ПОЛИТИКА
48.138.000 КМ

ИНСТИТУЦИЈА

БУЏЕТ 2020 (КМ)

• Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	7.681.000
• Агенција за унапређење страних инвестиција	1.258.000
• Канцеларија за ветеринарство	4.734.000
• Конкурентносни савјет	1.239.000
• Министарство комуникација и транспорта	9.556.000
• Дирекција за цивилно ваздухопловство	4.253.000
• Регулаторна агенција за комуникације	4.517.000
• Институт за стандардизацију	1.394.000
• Институт за мјеритељство	2.516.000
• Институт за интелектуално власништво	1.581.000
• Институт за акредитовање	1.054.000
• Управа за заштиту здравља биља	1.073.000
• Агенција за надзор над тржиштем	773.000
• Агенција за сигурност хране	1.585.000
• Агенција за рад и запошљавање	1.116.000
• Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исрани и руралном развоју	611.000
• Повјеренство за концесије	1.072.000
• Агенција за осигурање	478.000
• Институција омбудсмена за заштиту потрошача	406.000
• Агенција за поштански саобраћај	788.000
• Савјет за државну помоћ	453.000

5.
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ
6.595.000 КМ

• Центар за уклањање мина	5.686.000
• Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност	909.000

6.
ЗДРАВСТВО
5.921.000 КМ

• Агенција за лијекове и медицинска средства	5.921.000
--	-----------

7.
РЕКРЕАЦИЈА,
КУЛТУРА, РЕЛИГИЈА
6.783.000 КМ

• Меморијални центар Сребреница-Поточари. Спомен обиљежје и мезарје за жртве геноцида из 1995. године	1.067.000
• Регулаторна агенција за комуникације	2.560.000
• Министарство цивилних послова	1.159.000
• Комисија за очување националних споменика	1.363.000
• Агенција за антидопинг контролу	634.000

8.
ОБРАЗОВАЊЕ
2.831.000 КМ

• Агенција за развој високог образовања и осигурање квалитета	868.000
• Агенција за предшколско, основно и средње образовање	1.206.000
• Центар за информисање и признавање докумената из области високог образовања	757.000

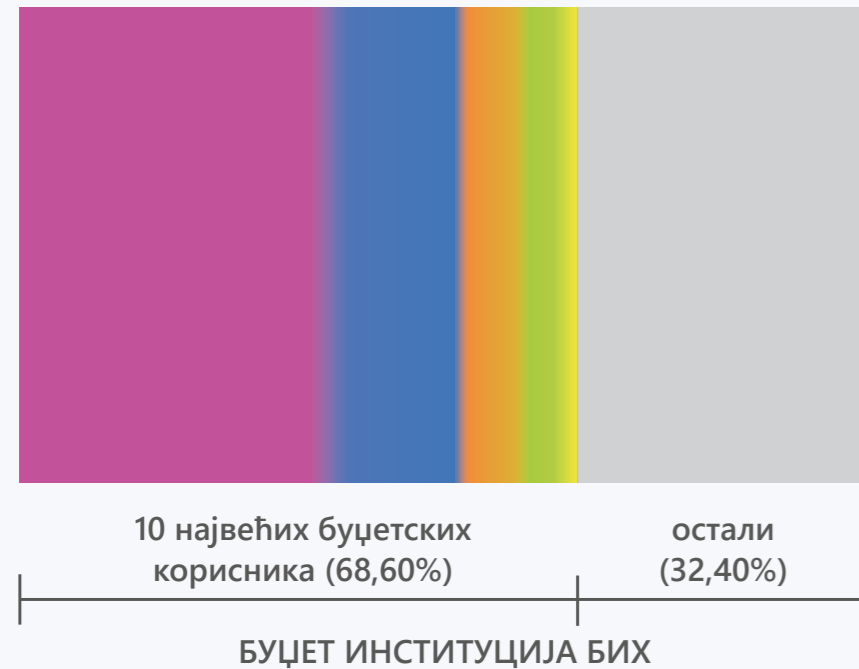

9.
СОЦИЈАЛНА
ЗАШТИТА
10.486.000 КМ

• Министарство за људска права и избјеглице	10.486.000
---	------------

НАЈВЕЋИ КОРИСНИЦИ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Када се посматрају расходи у 2020. години, видљиво је да на 10 буџетских корисника са највећим расходима отпада чак 683.245.000 КМ односно 68,60% укупних расхода Буџета институција у БиХ (без узимања у обзир издвајања за спољни дуг). Тако се за расходе **Министарства одбране издваја чак 287.341.000 КМ** односно 28,85% укупних расхода док се за **Управу за индиректно опорезивање** и **Граничну полицију** издваја **100.510.000 КМ** (10,09%) и **81.716.000 КМ** (8,20%).

Међу осталих 10 буџетских корисника са највећим расходима налазе се:

- **Министарство иностраних послова** са 53.426.000 КМ односно 5,36% укупних расхода.
- **Обавјештајно-безбједносна агенција** са 36.495.000 КМ односно 3,66% укупних расхода.
- **Дирекција за координацију полицијских тијела** са 33.380.000 КМ односно 3,35% укупних расхода.
- **Државна агенција за истраге и заштите** са 30.836.000 КМ односно 3,10% укупних расхода.
- **Агенција за идентификационе документе** са 23.665.000 КМ односно 2,38% укупних расхода.
- **Служба за заједничке послове институција** са 19.183.000 КМ односно 1,93% укупних расхода.
- **Суд БиХ** са 16.693.000 КМ односно 1,68% укупних расхода.

Из наведеног се може јасно видјети да се највише средстава из БиХ буџета који је предвиђен за финансирање институција издваја за секторе одбране и јавни ред и безбједност.

У наредном дијелу ћемо представити трошкове за плате и надокнаде запослених као и буџете 6 институција које су према проведеним консултацијама биле највећи предмет пажње заинтересованих појединаца и организација цивилног друштва.

Првенствено, ради се о институцијама које троше највише средстава приликом обављања повјерених надлежности (Министарство одбране, Гранична полиција и Управа за индиректно опорезивање), те институција за чији рад постоји велико интересовање због појединих програма и пројеката који се реализују у оквиру датих институција (Министарства цивилних послова, Министарства људских права и избјеглица, те Министарства спољних послова).

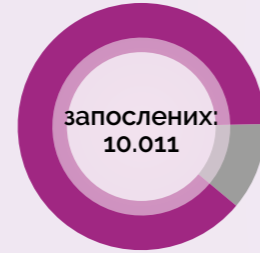
УДИО ПЛАТА И НАДОКНАДА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ КОД НАЈВЕЋИХ БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА

Истовремено, као и када смо говорили у дијелу са укупним расходима, у оквиру ових 10 институција се највише буџетских средстава издваја за плате и надокнаде имајући у виду велики број запослених особа у наведеним институцијама.

Остали расходи у оквиру наведених институција се односе на издатке у вези са потребама за њихово несметано функционисање, укључујући и по неколико капиталних пројеката што ће бити детаљније представљено у дијелу који се односи на поједине институције.

1 МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

287.341.000 KM

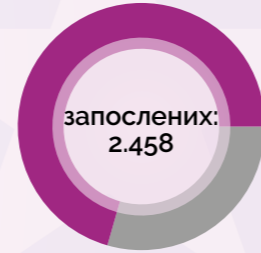

Бруто плате и накнаде:
254.768.000 KM

Остало:
32.573.000 KM

2 УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

100.510.000 KM

Бруто плате и накнаде:
71.070.000 KM

Остало:
29.440.000 KM

3 ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА

81.716.000 KM

Бруто плате и накнаде:
71.200.000 KM

Остало:
10.516.000 KM

4 МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

53.426.000 KM

Бруто плате и накнаде:
37.811.000 KM

Остало:
15.615.000 KM

5 ОБАВЈЕШТАЈНО- БЕЗБЈЕДНОСНА АГЕНЦИЈА

36.495.000 KM

Бруто плате и
накнаде:
26.550.000 KM

Остало:
9.945.000 KM

6 ДИРЕКЦИЈА ЗА КООРДИНАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ТИЈЕЛА

33.380.000 KM

Бруто плате и
накнаде:
26.291.000 KM

Остало:
7.089.000 KM

7 ДРЖАВНА АГЕНЦИЈА ЗА ИСТРАГЕ И ЗАШТИТУ

30.836.000 KM

Бруто плате и
накнаде:
25.829.000 KM

Остало:
5.007.000 KM

8 АГЕНЦИЈА ЗА ИДЕНТИФИКАЦИ- ОНЕ ДОКУМЕНТЕ

23.665.000 KM

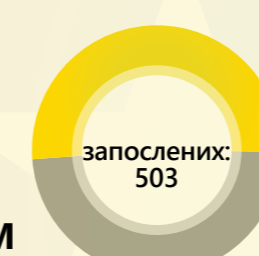

Бруто плате и
накнаде:
4.736.000 KM

Остало:
18.929.000 KM

9 СЛУЖБА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ ИНСТИТУЦИЈА

19.183.000 KM

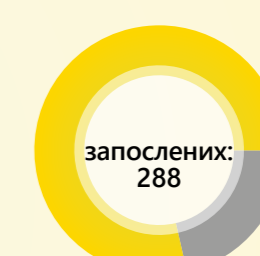

Бруто плате и
накнаде:
9.860.000 KM

Остало:
9.323.000 KM

10 СУД БиХ

16.693.000 KM

Бруто плате и
накнаде:
13.237.000 KM

Остало:
3.456.000 KM

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

287.341.000 KM

Министарство одбране Босне и Херцеговине са Заједничким штабом Оружаних снага Босне и Херцеговине као стручним органом, обавља послове и задатке из области одбране, те су у јединственом одбрамбеном систему под врховном командом и контролом Предсједништва БиХ.

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

Војна одбрана 262.454.000 KM

- 28.200.000 KM**
Пружање војне помоћи и сарадња са цивилним органима у случају природних катастрофа и других несрећа
- 10.472.000 KM**
Имплементација НАТО норми у области складиштења (операције са наоружањем и МиМЕС)
- 25.000.000 KM**
Противминско дјеловање у БиХ
- 8.000.000 KM**
Рјешавање вишкова наоружања, муниције, минско-експлозивних средстава
- 32.882.000 KM**
Модернизација и занављање наоружања и војне опреме
- 68.000.000 KM**
Обука и професионални развој
- 79.000.000 KM**
Општа логистичка подршка и остала инвестицијска улагања
- 10.900.000 KM**
Изградња стационарних система командовања и контроле, опремање ОС БиХ мобилним системима К2 и одржавање постојећих система К4

Операције колективне сигурности 7.496.000 KM

- 5.296.000 KM**
Учешће у НАТО, ЕУ, УН и другим међународним операцијама
- 1.280.000 KM**
Логистичка подршка снагама у операцијама колективне сигурности
- 920.000 KM**
Обука и провјера јединица у припреми за операције колективне сигурности

Међународна сарадња 4.980.000 KM

- 2.800.000 KM**
Војно-дипломатско представљање БиХ у иностранству
- 830.000 KM**
Испуњавање обавеза МО и ОС БиХ по достављеним документима БиХ НАТО-у
- 1.000.000 KM**
Реализација програма билатерално-мултилатералне сарадње
- 350.000 KM**
Испуњавање обавеза из међународних споразума, резолуција УН и конвенција о разорувању

Администрација 12.411.000 KM

- 1.000.000 KM**
Израда концептуалних, нормативних и доктринарних системских докумената
- 2.000.000 KM**
Планирање, анализе и извјештаји
- 5.000.000 KM**
Управљање персоналним ресурсима
- 4.411.000 KM**
Управљање материјалним ресурсима

УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

100.510.000 KM

Управа за индиректно опорезивање успостављена је Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини као самостална управна организација и једини орган у БиХ надлежан за спровођење законских и других прописа о индиректном опорезивању и политике коју утврди Савјет министара БиХ на приједлог Управног одбора, задужена је за наплату и расподјелу индиректних пореза у Босни и Херцеговини.

За Управу за индиректно опорезивање као буџетског корисника одобрена су средства у износу од 100.510.000 KM, од чега из:

Буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ
100.295.000 KM

97,95%

2,05% Средства гранта и донација
215.000 KM

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА

81.716.000 KM

Гранична полиција Босне и Херцеговине је управна организација у саставу Министарства безбједности Босне и Херцеговине, надлежна за извршавање полицијских послова граничне контроле и сигурност аеродрома.

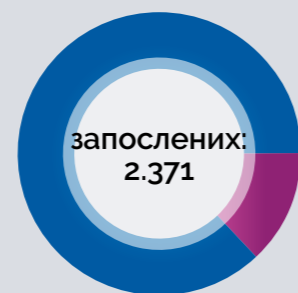
Послове граничних провјера Гранична полиција извршава на 83 гранична прелаза и то: 55 међународних граничних прелаза, од којих:

- 40 цестовних
- 8 жељезничких
- 3 ријечне луке
- 4 аеродрома

и 28 граничних прелаза за погранични промет.

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

Бруто плате и накнаде:
71.200.000 KM

Остало:
10.516.000 KM

Најкрупнији издаци према плану јавних набавки за 2020. годину

Грађевине 1.020.000 KM

Додатни радови на згради ГУ ГП БиХ 20.000 KM

Изградња објекта ТУ југ Чапљина 1.000.000 KM

Моторна возила
680.000 KM

Полицијска опрема
304.000 KM

Опрема за пренос података и гласа
289.000 KM

Компјутерска опрема
626.000 KM

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

53.426.000 KM

Министарство иностраних послова је надлежно за провођење утврђене политике БиХ и ради на развоју међународних односа у складу са ставовима и смјерницама Предсједништва Босне и Херцеговине. Оно истовремено предлаже утврђивање ставова о питањима од интереса за спољнополитичке активности и међународни положај БиХ, те заступа БиХ у дипломатским односима према другим државама, међународним организацијама и на међународним конференцијама. Највећи дио активности се односи на организацију, усмјеравање и координацију рада дипломатско-конзуларних представништава БиХ у иностранству.

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

ПРОВОЂЕЊЕ СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ БИХ
37.354.601 KM

- Развој политичких и економских односа
- Испуњавање обавеза из ССП које су у надлежности МИП БиХ
- Учешће и заступање интереса БиХ у међународним организацијама
- Развој политичког дијалога са НАТО и промоција јавне дипломатије
- Пројекти научне, образовне и спортске сарадње.

4.626.085 KM
РАЗВОЈ СЛУЖБЕ МИНИСТАРСТВА СПОЉНИХ ПОСЛОВА БИХ

- Подизање нивоа интерне и дипломатске обуке кадрова
- Стварање правног оквира за функционисање МИП БиХ
- Развој информационог и система заштите података МИП
- Унапређење рада МИП кроз преузимање објеката добијених сукцесијом те обезбјеђење стандарда за рад ДКП

11.445.314 KM
ЗАСТУПАЊЕ И ЗАШТИТА ПРАВА И ИНТЕРЕСА ГРАЂАНА И ПРАВНИХ ЛИЦА БИХ У ИНОСТРАНСТВУ И РАЗВОЈ МЕЂУНАРОДНО-ПРАВНЕ САРАДЊЕ

- Пружање конзуларних услуга грађанима БиХ у иностранству и страним држављанима у БиХ
- Пружање међународне правне и конзуларне помоћи
- Учешће у закључивању и ратификацији међународних уговора примјене међународног права.

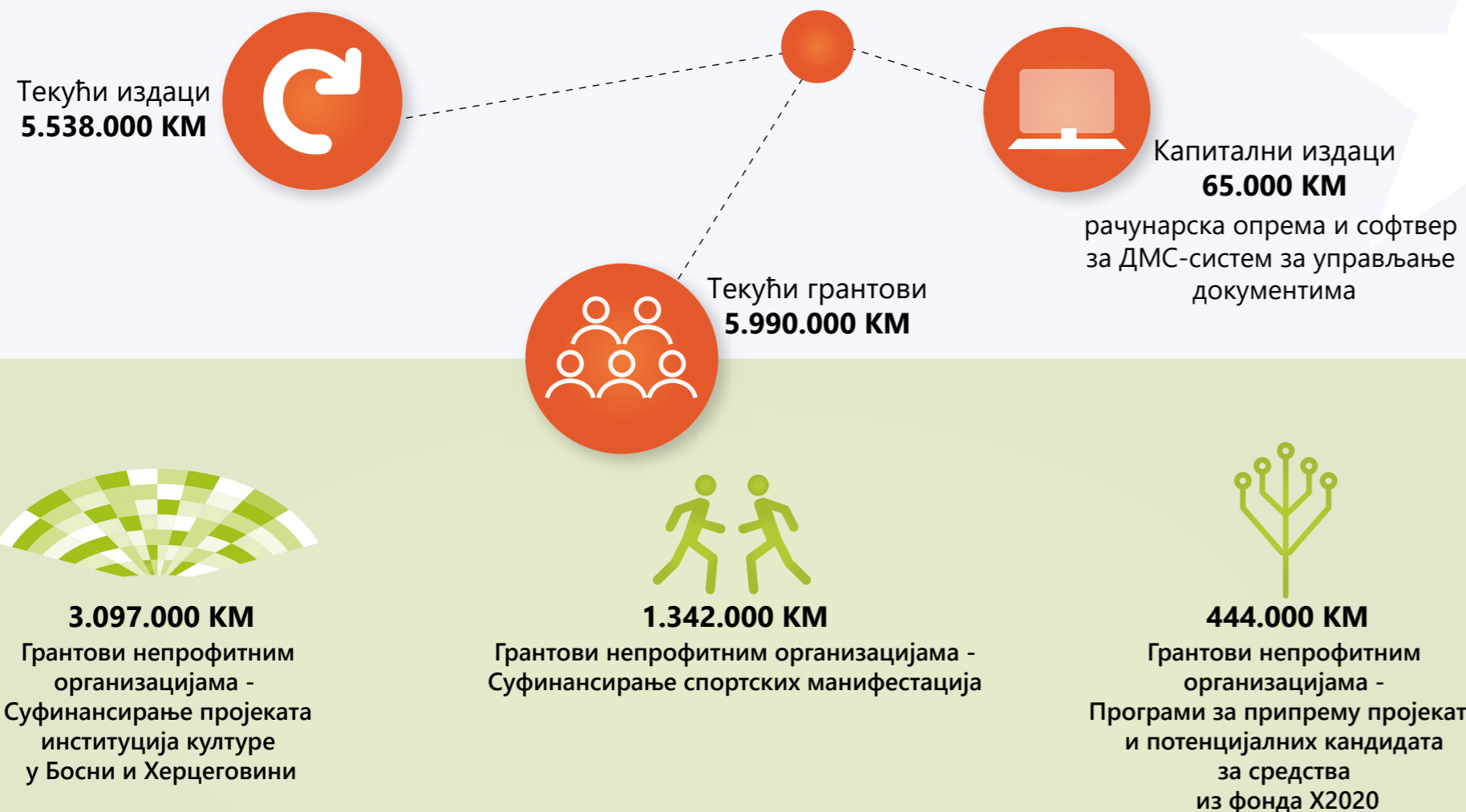
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА

11.593.000 KM

Министарство цивилних послова је надлежно за послове држављанства, упис и евиденцију грађана, заштиту личних података, пријављивање пребивалишта и боравишта, личне исправе, путне исправе и поступак евиденције регистрације возила, те послове деминирања. Такође, надлежно је и за обављање послова и извршавање задатака који су у надлежности Босне и Херцеговине који се односе на утврђивање основних принципа координације активности, усклађивања планова ентитетских тијела власти и дефинисање стратегије на међународном плану у подручјима здравства и социјалне заштите, пензија, науке и образовања, рада и запошљавања, културе и спорта, те геодетским, геолошким и метеоролошким пословима.

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

ОПЕРАТИВНИ БУЏЕТ

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ

10.486.000 KM

Министарство за људска права и избјеглице је надлежно за праћење и провођење међународних конвенција и других докумената из области људских права и основних слобода. Оно брине о провођењу Анекса VII Општег оквирног мировног споразума у Босни и Херцеговини, као и праћење и надзор провођења тог Анекса, те креирање и провођење политике БиХ у области повратка избјеглица и расељених лица у БиХ, пројеката реконструкције и обезбјеђење других услова за одржив повратак. Министарство је надлежно и за обављање послова који су у надлежности БиХ који се односе на утврђивање основних начела координације активности, усклађивања политика и планова органа власти БиХ и међународне заједнице у области: стамбене политике, обнове и развоја и пројекта одрживог повратка и њиховог евидентирања, као и развој политика према исељеништву и јачање сарадње БиХ са исељеништвом.

ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

Заштита људских права и равноправност полова

- Грант средства за стамбено збрињавање Рома **1.000.000 KM**
- Грант средства за запошљавање Рома **600.000 KM**
- Грант средства за здравствену заштиту Рома **302.000 KM**
- Грант подршке удружењима националних мањина **130.000 KM**
- Грантови за суфинансирање рада сигурних кућа за смјештај жена жртава насиља у породици у оквиру НВО **100.000 KM**
- Грант средства за образовање Рома **48.000 KM**
- Грант за реализацију Споразума са информативним центром о Међународном кривичном суду за бившу Југославију, Сарајево-провођење активности МЛП из Платформе за мир **35.000 KM**
- Грантови Црвени крст БиХ **150.000 KM**
- Грантови НВО укључених у заштиту жртава трговине људима **60.000 KM**
- Грант подршке за потребе рада Међурелигијског вијећа у БиХ **100.000 KM**
- Финансирање активности Јеврејске заједнице - Дани сјећања на холокауст **15.000 KM**
- Подршка организацијама особа са инвалидитетом **66.000 KM**
- Грант удружењима породица несталих особа у БиХ **40.000 KM**
- Грант организацијама за људска права у сврху промоције људских права у БиХ **50.000 KM**

Укупно грантова: 2.696.000 KM

Реализација права из АНЕКСА VII и остваривање права лица под међународном заштитом и особа које се враћају по споразуму о реадмисији

- Имплементација Анекса VII ДМС **2.000.000 KM**
  - Стамбено збрињавање, обнова комуналне и социјалне инфраструктуре и електрификација објеката
  - Мониторинг процеса реализације пројеката по Анексу VII
  - Осигурање приступа правима лица под међународном заштитом у БиХ
- Остваривање права лица под међународном заштитом и особа који се враћају по основу споразума о реадмисији **181.000 KM**

Укупно грантова: 2.181.000

Заштита права исељеника и развој односа БиХ са исељеништвом

- Грант подршке јединицама локалне самоуправе за имплементацију политике о сарадњи са исељеништвом БиХ **100.000 KM**
- Грант подршке Босанскохерцеговачко-америчкој академији умјетности и наука (БХАААС) - дани БХАААС у БиХ **25.000 KM**
- Грант средства непрофитним организацијама за активности према исељеништву **10.000 KM**

Укупно грантова: 135.000 KM

БУЏЕТСКИ РЈЕЧНИК

Буџет - акт којим се предвиђају сви приходи и расходи у једној години.

Концесија - дозвола власти која се даје правним или физичким лицима за обављање одређене дјелатности по унапријед утврђеним условима.

Јавна политика - план или смјер дјеловања институција власти.

Буџет за грађане - поједностављен и илустрован приказ одређених дијелова званичног Буџета.

Устав - основни правни акт неке државе којим се успоставља политички и правни поредак.

Буџетски корисник - институције и сви остали органи који се финансирају из буџета.

Документ оквирног буџета (ДОБ) - пројекција трогодишњих прихода и расхода односно средњорочна пројекција буџета.

Макроекономија - подручје економских наука која се бави укупном привредом неког подручја (земље), проучавајући међусобне односе укупне (агрегатне) производње, прихода, запослености, цијена и других варијабли.

Номинални БДП - представља збир количина произведених финалних роба и услуга од стране резидентних јединица у земљи током одређеног временског периода помножен са њиховим текућим цијенама.

Реални БДП - представља збир количина финалних добара у сталним (умјесто текућим) цијенама те указује на количину произведених производа и услуга.

Економски раст - подразумева укупан пораст производње, производних капацитета и свих других дијелова једне привреде, односно представља раст укупног аутопута једне привреде усљед раста радне снаге, капиталних добара, те унапређења технологије и продуктивности.

Трансфери од других нивоа власти - новчана средства која виши или нижи ниво власти дозначавају у буџет са циљем реализације појединих програма и/или функција.

Бруто друштвени производ (БДП) - макроекономски индикатор који показује вриједност финалних добара и услуга произведених у земљи током године, изражено у новчаним јединицама.

Инфлација - представља повећање општег нивоа цијена у односу на вриједност новца.

Владина/јавна потрошња - (Издаци за крајњу потрошњу владе) – Сектор владе се састоји од свих институционалних јединица, које, уз испуњавање њихових политичких обавеза и улоге економског регулисања, у принципу производе нетржишне услуге (могуће и робе) за индивидуалну или колективну потрошњу, те редистрибуишу доходак и богатство. Издаци за крајњу потрошњу владе укључују двије категорије издатака. - Не-тржишни аутопут, осим инвестиција за властити рачун; који се мјери трошковима производње, умањен за повремену продају. - Владине набавке роба и услуга од тржишних произвођача, које се без било каквог трансформисања гласирају домаћинствима, као социјални трансфер „у натури“.

COFOG класификација - Класификација владиних функција (COFOG – Classification of the Functions of the Government) објављена је од стране Одјељења за статистику Уједињених нација и односи се на средства из буџета разврстана по намени за коју се троше.

Сукцесија - преузимања права и обавеза претходне државе (претходнице) на нову државу (слџедницу) у вези са низом питања која су битна за то подручје, а посљедица су оснивања или проширења власти, односно успоставе суверенитета те државе који је до тада припадао другој држави.

Стална имовина - дио имовине који ће остати непромијењен, тј. задржати исти појавни облик, у временском року дужем од годину дана и који неће бити утрошен у једном нормалном производном циклусу (нпр. земља, зграде, машине, итд.). Набавља се са намјером да буде кориштена у властитом пословању, а не за даљњу препродају.

ПИТАЊА, КОМЕНТАРИ И СУГЕСТИЈЕ

Поштовани, ако имате питање, коментар или сугестију у вези са припремом и представљањем “Буџета за грађане”, можете искористити припремљене обрасце, искинути их и послати поштом на адресу:

Министарство финансија и трезора БиХ (Кабинет министра - Односи са јавношћу),

Трг БиХ 1, 71000 Сарајево

Такође, питања, коментаре и сугестије можете послати и путем електронске поште: trezorbih@mft.gov.ba.

С поштовањем,

Министарство финансија и трезора БиХ

Име и презиме

Адреса

E-mail

Организација/
Институција

Питања, коментаре и сугестије можете написати на полеђини обрасца.

Име и презиме

Адреса

E-mail

Организација/
Институција

Питања, коментаре и сугестије можете написати на полеђини обрасца.

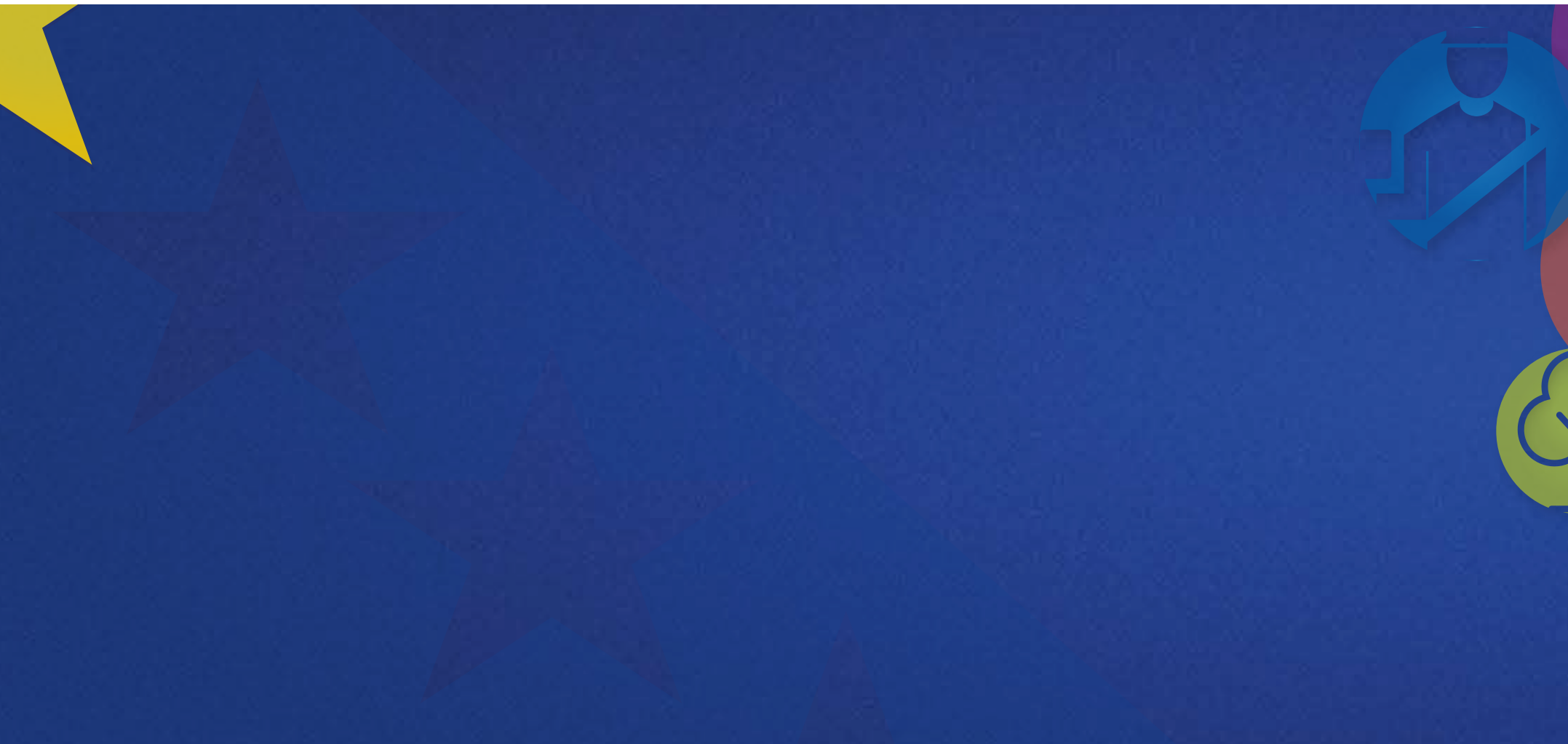

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Implemented by

